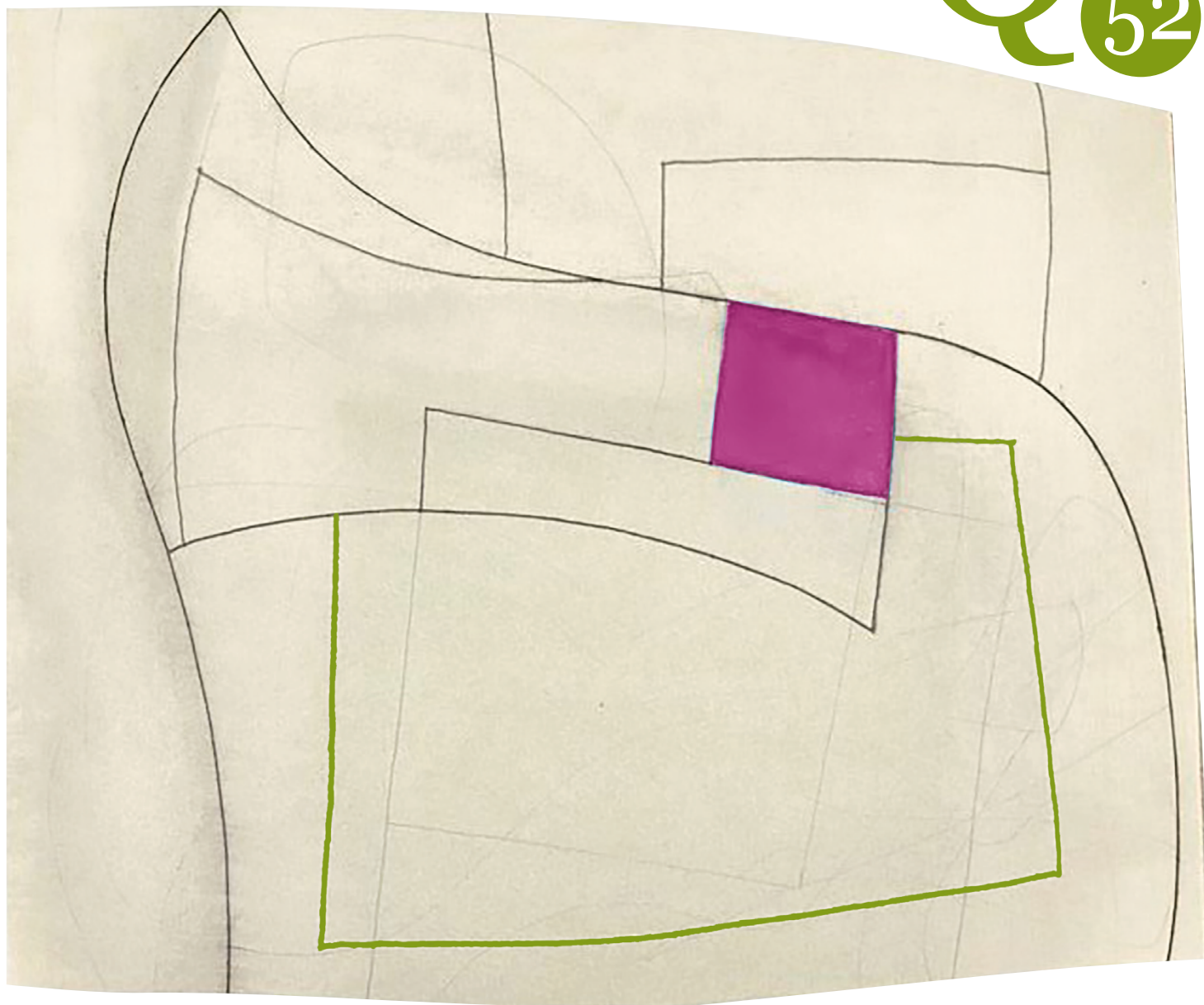

educació permanent, ciutadania crítica i democràcia radical

Quaderns d'Educació Contínua

educació permanent, ciutadania crítica i democràcia radical

Editors

Iolanda Corella Llopis
i pep aparicio guadas

Consell de direcció i coordinació

Tere Vila, Encarna Such Cardona, Juanma Sanchis Marqués, M. Nieves Roselló, Carlos Pallarés, Rosa Navarro, Pascual Múrcia Ortiz, Dolors Monferrer Ferrando, Rosa M. González Conca, Goio Fidel Sarmiento, Manuela Fuentes Martínez, Marta Malet Carol, Mila Grau Alepuz, Loles Martínez Cebrián, María Gabarda Riofrío, Francisca Borox López, Isabel Aparicio Guadas

Consell de redacció i assessorament

Antonia de Vita (UNIVR), Dolors Vinyoles (Escola de la Dona-Diputació de Barcelona), Inma Vilatersana, Jordi Vallespir (UIB), Antoni Tort (UVIC), Joan M. Senent (UV), Manuel Rodríguez (UV), José Ignacio Rivas (UMA), Piergiorgio Reggio (UNICATT), Cruz Prado (ULASALLE), Anna Maria Piusi (UNIVR), Agustí Pascual (UV), Isabel Redaño Francés (IPF), Sebas Parra † (UdG), Josep Mª Navarro i Cantero (LFCOOP), Peter Mayo (UM), Vicent Mas (UA), Àngel Marzo (UB),

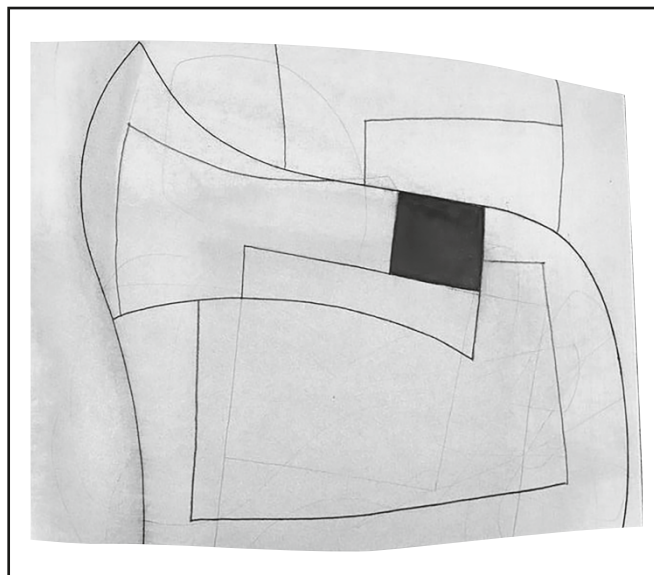
Manel Martí Puig (UJI), Fernando López Palma (UB), Licínio C. Lima (UMINHO), Colin Lankshear (JCU), Michele Knobel † (MSU), Francesc Hernández Dobon (UV), Francisco Gutiérrez † (ULASALLE), Anna Gómez (UVIC), Paula Guimarães (UL), Pep Lluís Grau, Gloria Díaz (UB), Joan Colomer (UdG), José Clovis Azevedo (Centro Universitário Metodista IPA), Rafa Castelló (UV), Isabel Carrillo (UVIC), Marián Aleson Carbonell (UA), Xavier Besalú (UdG), Antonio Benedito (UV), José Beltrán Llavador (UV), Clara Arbiol González (UV), Vicent Aparicio (UV), Júlia Haba Osca (UV), Marina Aparicio Barberán (IPF), Consol Aguilar (UJI), David Abril (UIB), Loris Viviani (IPF), Mariola Aparicio Cortés (EOI Xàtiva), Mercè Morey (UIB), Diego Morollón (IPF), José R. Belda Medina (UA), Eduardo Carbonero Martínez (epAlv), Magdalena Balle García (CEPA Son Canals, Illes Balears), Maira Tavares Mendes (Universidade Estadual de Santa Cruz, UESC), Júlia Haba (Universitat de València)

Correcció i traducció
Joaquín Martínez Ortiz

Disseny i maquetació
gap

Quaderns d'Educació Contínua ★ 52

Tardor 2024 • 18 €

Quaderns d'Educació Contínua. Nova etapa

Redacció, secretaria i administració:

C/. Sant Agustí, 7 • 46800 Xàtiva
tarepa.pv@gmail.com

ISSN: 1575-9016

ISSN: 2605-1796 (digital)

Dipòsit legal: V-5125-2000

Revista indexada en GeoDatos: Indexador de Geografia e Ciências Sociais
<http://www.dge.uem.br>

(Quaderns d'Educació Contínua
no es fa responsable de les opinions
dels col·laboradors de la revista.)

Títol: xarxes de relacions

Autor: **desconegut**

Tècnica: *llapis i colors*

Dimensions: 21x21 cm

Any: 2001

IPF: Institut Paulo Freire • UV: Universitat de València • UdG: Universitat de Girona • UVIC: Universitat de Vic • UJI: Universitat Jaume I de Castelló • UA: Universitat d'Alacant • ACEFIR: Associació Catalana per l'Educació, la Formació i la Recerca/Associació Europea d'Educació d'Adults • UB: Universitat de Barcelona • FDC: Desenvolupament Comunitari • UIB: Universitat de les Illes Balears • UM: Universitat de Malta • UMINHO: Universitat del Minyo • UNIVR: Universitat de Verona • ULASALLE: Universidad de La Salle • UNICATT: Universitat Catòlica de Milà • UMA: Universitat de Màlaga • UL: Universitat de Lisboa • JCU: James Cook University • MSU: Montclair State University • LFCOOP: La Fàbrica Cooperativa

Sumari

editorial

carpeta

Per una Pedagogia radicalment democràtica per a una ciutadania crítica i compromesa amb el bé comú i la justícia social

Enrique Javier Díez Gutiérrez • 5

Prefiguració i pedagogia crítica emancipadora

Antonia De Vita & Francesco Vittori • 16

El desvetllament en educació o l'educació com a esvaïment

Gloria Díaz Fernández • 29

contínua

Gènere, Violència, Poder i Conflictes en les Organitzacions de Dones [zero]

Alicia Gil Gómez • 37

persones, territoris i experiències

Alicia Gil: el compromís en un recorregut vital

Consol Aguilar Ródenas • 65

Aules de cultura de la Diputació de Valladolid

Natividad García Hernández • 72

investigació

Serendipitat educativa: No sabia que sabia tant!

Carlos Calvo Muñoz • 83

arxiu

dialogica

Vull estudiar

Eduardo Cabornero Martínez • 95

llibres

Cinc exercicis de pensament educatiu. Daniel Gómez Ramos

Analia E. Leite Méndez • 103

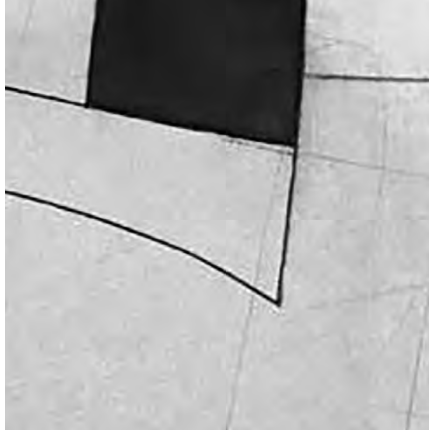
Com participar

Quaderns d'Educació Contínua?

Les pàgines de la nostra revista estan obertes a tot tipus de col·laboracions relacionades amb l'Educació i la Formació de les Persones Adultes. El nostre interès és oferir la publicació a tots aquells que desitgen col·laborar en ella exposant els seus coneixements, les seues reflexions i experiències analitzades. Així com també a les persones i institucions que desitgen difondre a través dels Quaderns d'Educació Contínua les seues iniciatives i activitats dins d'aquest àmbit.

Les col·laboracions han de requerir les següents condicions bàsiques:

- L'extensió dels treballs serà de 10 pàgines en format DIN A-4, a doble espai, amb un títol que sintetitzi el seu contingut. És convenient d'intercalar apartats que divideixquen i ordenen les diferents parts de l'exposició.
- S'enviarà dues còpies del treball acompanyades d'una versió d'aquest en suport informàtic, preferentment en Winword. S'aconsella, si el tema ho permet, incloure gràfics, quadres sinòptics, etc., que il·lustren i completen el contingut del text.
- Com és natural la revista podrà realitzar una «correcció d'estil» sobre el text original, que en cap dels casos alterarà els conceptes ni l'enfocament adoptats per l'autor.
- Notícies i dades per a ser incloses en les pàgines informatives de la revista, sobre congressos, jornades, convenis, acords, programes, plans, iniciatives, projectes; cursos, conferències, debats, premis i concursos; publicacions de llibres, revistes, manuals, etc.
- Ha d'incloure sempre la font responsable i les notes de referència on el lector pugui requerir major informació.

dialogica

Vull estudiar

Eduardo Cabornero Martínez
Traducció: Rosa Navarro Piquer

“Un mínim de paraules, amb una màxima polivalència fonètica és el punt de partida per a conquerir l'univers vocabular. Eixes paraules, oriündes o del propi univers vocabular de l'alfabetitzat, una vegada transfigurades per la crítica, retornaran en acció transformadora al món. (Paulo Freire. Pedagogia do Oprimido)¹

“Vull estudiar. Ho faig ara o no ho faig, vaig pensar. ‘Me’n vaig perquè vull estudiar’. Vaig parlar amb el meu cap i li vaig dir.” Mery, boliviana de 37 anys, mare d’un xiquet de dos anys, va aconseguir el títol de Secundària per a persones adultes, el d’auxiliar d’infermeria i hui treballa d’auxiliar en un centre de persones majors. Tot després d’una autèntica odissea per a arribar a Espanya.

La teoria sense passar a la pràctica no té sentit. La pràctica sense teoria no deixa de ser un experiment, en el millor dels casos. En Aprenentatge i Educació com en qualsevol aspecte de la vida. Sincerament crec que en Educació no estem en el millor moment, cal col·locar la metodologia en el focus principal d’atenció.

¹ Paulo Freire. *Pedagogia do Oprimido*. Edicoes Afrontamento. 2018. Porto - Portugal. Pag 15.

² Adult Learning and Education. És un terme global utilitzat en la Conferència Internacional de Educació de Adultes (CONFINTERA-VII) auspiciada per la UNESCO que se celebrà en Marrakech en juliol de 2022

³ https://es.wikipedia.org/wiki/Pir%C3%A1mide_de_Maslow. Recomane la versió d'aspectes motivacionals de la Piràmide de Maslow de Dennis Child en "Psicología para Docentes", Kapesluz-bcp, 1975.

⁴ Procuraré utilitzar llenguatge inclusiu. Aquest terme "les i els merys" s'utilitzarà més endavant referint-me a les persones amb característiques similars a Mery, persona real, que des del meu cap són els protagonistes de l'article.

Imatge 1. Piràmide de Maslow: jerarquia de necessitats

(AEA) o ALE² (Adult Learning and Education, en anglés) i per tant al conjunt de la societat.

Mery en la seua afirmació "Vull estudiar" està mantenint ferm el timó de la seua vida cap a on va decidir, fins i tot quan va prendre una altra decisió clau en la seua vida i va creuar l'Atlàntic cap a Europa, cap a Espanya. Cosa que va constituir una autèntica odissea.

Maslow, en la seua piràmide jeràrquica de necessitats, indica diverses d'aquestes necessitats motivacionals, que amb el poc que ja sabem de Mery ens és fàcil identificar en Seguretat, en el treball, recursos...; en Reconeixement, confiança...; I sobretot Autorealització acceptació de fets, resolució de problemes...³

I després de la ferma decisió de Mery, entrem nosaltres, l'Aprenentatge i Educació de Persones Adultes (AEA-ALE)¹. I entrem en el lloc de destinació de Mery després de la seua decisió d'estudiar per a aconseguir una vida més digna, amb l'estructura que disposem.

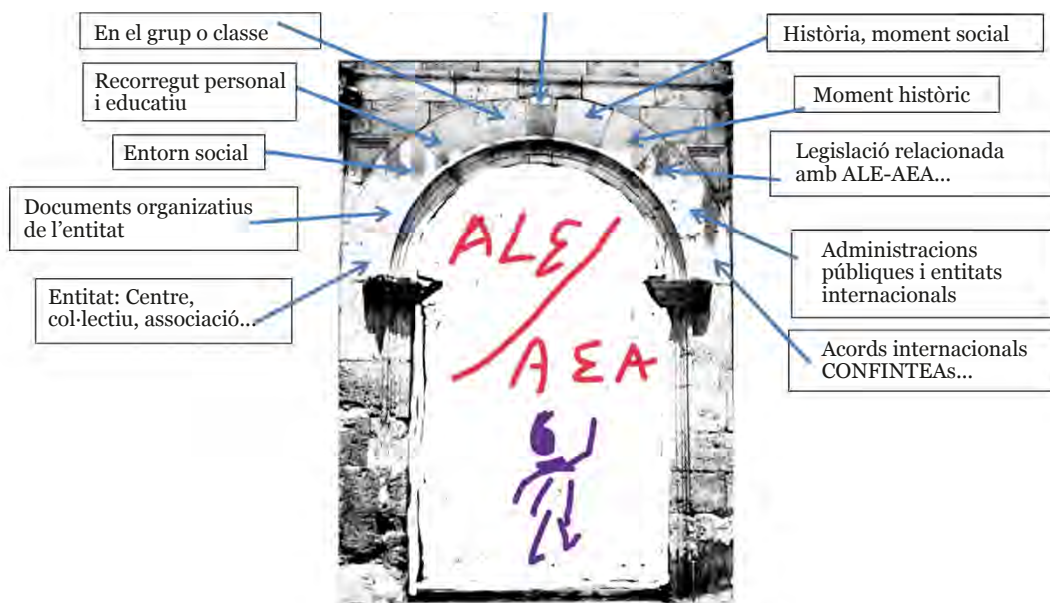
El contacte amb el centre o col·lectiu és vital des del primer moment, pot fer que la persona que va buscant estudiar trobe una sintonia amb el seu desig o, en el pitjor dels casos, la faça desistir. Eixe primer contacte ha de ser molt cuidat pels qui rebem "les i els merys"⁴. Amb els mitjans que comptem hem de facilitar eixa primera trobada, presencial o "en línia" i concretar una entrevista per a conèixer millor la persona i les seues necessitats, també en el cas que el primer contacte haja sigut en línia.

En un arc de mig punt la 'clau', té eixe nom, és la pedra que tanca l'arc dalt del tot, és la que en la pràctica subjecta l'arc i serveix per a unir els dos costats. Aquest element arquitectònic ens servirà per a fer-nos una idea dels elements que componen una acció d'aprenentatge o educativa. Donem una ullada a la imatge 2.

En aquest article revisaré les claus que considere importants en l'aprenentatge de hui. Aprenre és el realment important i eixe aprenentatge ha de tindre en compte els coneixements que ja tenim i posar-los en comú i en pràctica. I, per a mi, la clau és una metodologia activa, crítica i participativa.

D'altra banda, els tres conceptes d'aquest número de Quaderns, *educació permanent*, *ciutadania crítica* i *democràcia radical*, són fonamentals en l'Aprenentatge i Educació de les Persones Adultes

Metodologia (Clau del procés educatiu)

- ⁵ Ferrer i Guardia. *La Escuela Moderna*.
⁶ Celestin Freinet. *Técnicas Freinet en la Escuela Moderna*, México D.F: Ed. Siglo XXI. 1973

Imatge 2. ALE (Adult Learning and Education) / AEA (Aprentatge i Educació d'Adults-es)

Com s'aprecia les influències que cristal·litzen en una actuació educativa són múltiples. Totes les apuntades influeixen en eixes actuacions, totes han d'estar a l'abast de la compressió de la persona que participa en AEA-ALE.

Tots els aspectes que apareixen en la figura de l'arc de mig punt són part de l'Aprentatge i Educació Adult (AEA), ALE en anglès com ja està apuntat anteriorment. I va ser la iniciativa social la que amb la revolució industrial va donar l'impuls definitiu a aquest AEA, basat en la solidaritat i en la necessitat d'aprendre que també va arrebregar Maslow en la seua piràmide, com queda reflectit en l'aparició de les escoles nocturnes que van impulsar la classe treballadora a la qual acudien treballadores i familiars adults per a saber més, el "Vull estudiar!" de Mery. També van sorgir i són iniciativa social, en cercles religiosos, encara que moltes d'aquestes últimes amb un aire caritatiu.

L'Escola Moderna de Ferrer i Guardia⁵ és un dels exemples que perseguia una formació integral també per a les persones adultes. Un dels materials que utilitzaven

- ⁷ Qualifica-Portugal <https://www.qualifica.gov.pt/#/programaQualifica>
- ⁸ Eduardo Cabornero Martínez. Article 'Al vent' Quaderns d'Educació Continua, juny 2021.
- ⁹ <https://www.uil.unesco.org/es/unesco-instituto>
- ¹⁰ https://www.faea.es/pluginfile.php/8969/mod_resource/content/1/UD%20CONFITEA%20VII.pdf

eren les notícies arreglades en periòdics⁶, el gremi de treballadores-ors d'impremtes va ser molt important en el desenvolupament educatiu i cultural. Per raons d'espai deixo aquí l'important impuls que van suposar les escoles nocturnes de treballadores-ors en el desenvolupament de l'Aprenentatge Adult. Aquestes iniciatives i mètodes continuen vigents hui, encara que tal vegada no tan estesos com haurien de ser.

Quan Mery, "*les i els merys*", després del primer contacte en el qual es determina el seu nivell acadèmic, (aquest contacte no és un detall menor, seria aconsellable que a Espanya s'establira un programa del tipus del *Qualifica* de Portugal⁷) es troba amb un grup en el qual, posem-nos en el millor dels casos, un professor-a, un monitor-a proposa treballs, sempre és millor proposar que per exemple manar. Treballs a partir dels propis coneixements, competències i perspectives de les persones que componen grup. Aquest grup i les persones que el componen ha de ser el centre de l'acció d'aprenentatge, de l'acció educativa a desenvolupar, tenint en compte les expectatives dels qui componen el grup. Ha de tindre's en compte que en els seus components conflueixen diverses variables: Edat; Lloc de naixement; Llocs de residència durant la seua vida; Experiències educatives; Experiències laborals; Situació familiar; Recorregut i nivell acadèmic; Recorregut i nivell laboral...⁸

I clar, "*les i els merys*" s'incorporen a una associació, centre, col·lectiu... amb les seues pròpies característiques. Un centre que es regeix per la seua pròpia organització. En el cas de centres dependents de les administracions estatals fins i tot per les seues pròpies lleis educatives o de formació cultural. En tot cas en l'àmbit internacional el referent ha de ser la UNESCO i el seu Institut per a l'Aprenentatge al llarg de Tota la Vida⁹ (UIL), amb seu a Hamburg.

L'eix d'actuacions de la UIL d'Hamburg són les conferències que aproximadament cada dècada se celebren. En l'última celebrada a Marràqueix en 2022 vaig tindre la sort de participar i en FAEA publiquem una unitat didàctica per a donar a conèixer els seus objectius i per a fer-los arribar a qualsevol persona participant en activitats d'Aprenentatge i Educació Adult (ALE-AEA)¹⁰. Aquest mètode, elaborar materials, unitats didàctiques, em sembla fonamental per a acostar els qui participen en activitats d'AEA la importància que té en el món l'Aprenentatge i l'Educació d'Adults-es.

En materials com l'anterior es fomenta la participació grupal, una altra clau metodològica important, cadascú ha d'incorporar aspectes de la seua vida, mai s'ha de forçar la participació, cada persona posa en comú el que en eixe moment li sembla. El resultat és molt bo en tot cas, es teixeix grup, es coneixen les persones que componen el grup, treballen juntes i obtenen documents comuns en xicotets grups que després posen en comú en el gran grup i arriben a tindre posicions de tot el grup, respectant sempre les opinions personals. El monitor-a, professor-a facilita el treball i la participació de tots-es, durant tot el procés.

Durant aquest procés apareix per exemple el lloc de naixement i els llocs en els quals han viscut els participants del grup. Si cadascú-una escriu un text curt sobre “el viatge” en el qual van eixir del seu lloc de naixement cap a la seua destinació, encara que siga en la mateixa ciutat el punt d’eixida i arribada, sorgeix un treball molt interessant i d’una gran riquesa. I si finalment s’edita amb els mitjans que es tenen l’aprenentatge es fa propi a partir de les pròpies vivències.

Es pot veure en grup, per exemple, la pel·lícula “El mestre que va prometre la mar”¹¹, dirigida per Patricia Font. És recomanable prèviament seleccionar un text del llibre previ de Francesc Escribano “*Desenterrant el silenci*. Antoni Benaiges. “*El mestre que va prometre la mar*”, editat també en castellà. En pel·lícula i en llibres, hi ha diversos editats d’aquesta experiència.

En tota aquesta proposta, coordinadores-ors, professorat passa amb el seu grup a editar, a fer, cobrant l’aprenentatge una dimensió molt més enllà del consum i la memorització per a un examen, evidentment un procés molt més enriquidor. Tot això, clar, amb qualsevol variació que al professorat, monitors-es se’ls ocorreguen.

Però tornem a “*les i els merys*”. Al grup de classe, de taller o simplement cultural. El tema de les migracions humanes podem tractar-lo de manera interdisciplinària, sí, posant-nos a planificar conjuntament amb el professorat que compon el grup en el cas de l’educació formal. El tema es pot veure des de les Ciències Socials, la Matemàtica, la Lingüística, clar estem parlant de nuclis generadors treballats des de totes les àrees, assignatures, que puguem. Sempre ix una cosa molt interessant. I més important quan tots-es, professorat, monitores-ors també amb el seu procés social participen com a subjectes del grup incorporant el seu recorregut al grup, al treball final.

Sí, es pot! Una cosa així vam realitzar en una sessió en el Seminari de Formació de TAREPA, Institut Paulo Freire d’Espanya, celebrat a Xàtiva el juliol de 2023. En una sessió de vesprada i treballant en xicotets grups amb l’experiència vital, esdeveniments viscuts... per un personatge fictici, però amb dades reals dels components dels grups. Sí que va anar un poc precipitat però el resultat és bo, si després el plasmem en paper i/o en suports més recents millor. El grup tria nom i perfil de gènere, edat, recorregut vital i laboral... I a partir de les seues pròpies experiències completa un perfil que després vam posar en comú amb tots els nostres personatges. I va resultar. Com resulta quan es realitza en qualsevol mena de grup. Es pot dir que relativitzem la nostra visió amb la particular de cadascun dels personatges, es pot fer, ho he fet, amb dades reals, sempre posant en comú de manera voluntària el que cada persona vol aportar. Per exemple, no és el mateix quant a aspectes culturals haver viscut tota la nostra vida amb televisió a casa o que s’haja adherit aquest aparell a la nostra vida quan ja feia un temps que estàvem sense ell. El mateix succeeix amb esdeveniments socials o històrics, com per exemple la Guerra d’Espanya de 1936-39 o més recent l’entrada a la Unió Europea, o més generals l’impacte dels mòbils en la

¹¹ “El maestro que prometió el mar” dirigida per Patricia Font. Hi ha diversos llibres previs i posteriors a la pel·lícula, editats a partir de l’experiència del professor Antoni Benaiges i el seu grup de l’escola pública de Bañuelos de Bureba durant la II República Espanyola https://es.wikipedia.org/wiki/El_maestro_que_prometi%C3%B3_el_mar

nostra vida. I per descomptat amb esdeveniments de les nostres vides personals i laborals.

En la taula que apareix a continuació es reflecteixen les dades obtingudes després d'un treball en grups d'entre tres i cinc persones durant una sessió de treball de mitja hora. Sí, precipitat, però ens dona una idea del que es pot aconseguir amb un treball en un grup constituït durant un curs. Per descomptat tots-es van participar, van aportar, van acordar i van comunicar el seu treball en gran grup que es va anar reflectint en un suport a la sala a la vista de tots-es. Després comentem.

Activitat per grups. Trieu una persona de cada grup que formarem per al proper curs. Procurarem que tots-es els participants del grup complisquen els aspectes i característiques del punt anterior.

Abans 1951	1951 TVE comença les emissions Riuada 1957	1961... 1968 Maig Francés 1969 home en la Lluna	1971... 1975 Mor Franco	1981... 1986 Espanya entra a la Unió Europea	1991... 1991 Dissolució de la URSS	2001... 2004 Atemptat de Madrid 2008 crisi econòmica 2015 Atemptats a París
1949 Naix Tomás a Salamanca	Treballa al camp des dels quatre anys 1956 Es trasllada a Benifaió 1957 Es casa		Resideix a Picassent			2020 Assiteix per primera vegada a l'escola en EFPA (escola d'adults-es)
	1953 Naix Margarita a Alacant		Es trasllada a Villena	Des de 1988 treballa en un centre educatiu		
	1960 Naix Leonardas a Lituania					Té Certificat d'Estudis És operària en una fàbrica d'Arcas Vol aprendre llengües oficials en la Comunitat Valenciana Desitja tornar al seu país
		1966 Naix Pepito a Benifaió		Encarregat de magatzem		
		1968 Naix Olga a Nimes (França)	1974 El seu marit aconsegueix treball en la Ford i es traslladen a Almussafes	1982 es trasllada a Almussafes		Vol aconseguir el títol de secundària, té el títol de Graduat Escolar Treballa en la neteja, cura de majors i en el camp
			1974 Naix Lucrecia a Gandia			Ha viscut a Gandia i Girona Té Graduat Escolar, vol aconseguir el títol de Graduat Secundària i millorar laboralment Caixera de supermercat Divorciada amb dos xiquets adolescents

És important que els components del grup participen en l'elecció de temes a desenvolupar i estudiar i que aquests siguin socialment actuals i d'interès. Les enquestes de població sobre temes que ens preocupen són un indicador, però gens comparable amb el que opinem els components dels grups. El tema de les migracions sempre ix en els recorreguts vitals, tots-es som migrants o hem tingut a algú pròxim que ho ha sigut i amb quasi tota seguretat ix en treballs com l'anterior. Un altre dels treballs, fins i tot complementant l'exposat abans, pot consistir a realitzar un arbre genealògic de tres generacions comptades des de cadascú-una de nosaltres, les nostres mares-pares, avis-es i nosaltres mateixos, en el qual aparega reflectit, a més d'any de naixement, recorreguts laborals i llocs de residència. Sempre a més del llistat de dades convé que, després cadascú-una, el redacte. Els textos i la seua realització són fonamentals en la conformació de cadascú-una. En el Taller de Literatura, Cinema i Escriptura treballem tenint en compte tot l'apuntat en aquest article. El nostre primer títol "Obaba"¹² ens va servir per a conèixer-nos des del començament.

A més a més, l'entitat, siga associació, centre educatiu o cultural, ha d'estar atenta no sols a les lleis, documents, directrius en general en què desenvolupa les seues activitats, també a les internacionals. I com ja he dit les faça arribar i conèixer a monitores-ors, professorat i participants en cadascun dels grups. I no exclusivament educatives o culturals. La Declaració Universal dels Drets Humans és el referent fonamental¹³ i molt important també en aquest aspecte l'article 14 "Dret a l'Educació" de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea¹⁴.

¹² "Obaba" pel·lícula de Montxo Armendariz a partir del relat "Jóvenes y verdes" que apareix en el llibre "Obabakoak" de Bernardo Atxaga, aquest es llig abans en els nostres grupo

¹³ Declaració Universal dels Drets Humans <https://www.un.org/es/about-us/universal-declaration-of-human-rights>

¹⁴ <https://fra.europa.eu/es/eu-charter/article/14-derecho-la-educacion>

¹⁵ Eduardo Cabornero Martínez. *Quaderns d'Educació Continua*, 49, juny 2023. Article "Educació al llarg de la vida a Vallecas"

¹⁶ Eduardo Cabornero Martínez. "Estabamos personas de todo tipo", Tema del Mes de Cuadernos de Pedagogía, n° 551, marzo 2024.

¹⁷ <https://es.wikipedia.org/wiki/Lucy>

En l'article de la revista de Quaderns 49¹⁵ publicada el juny de 2023 apareixen algunes de les pràctiques educatives que, recomane, des de la meua experiència, amb sentit de treball actiu, crític i participatiu.

La riquesa que constitueix cadascun dels grups d'Aprenentatge i Educació Adult (ALE-AEA) és palesa. La confluència de tan diversos perfils d'edat, llocs de naixement, recorreguts vitals en totes les seues característiques, objectius per a integrar-se en l'activitat buscada... fan d'ells el lloc més plural i enriquidor que ens podem trobar en les nostres societats. Cal aprofitar-ho per a créixer com a persona cadascú-una de nosaltres¹⁶. Desenvolupant i donant suport a un món realment democràtic des de l'arrel, en el qual la participació horitzontal siga el referent de referència i no el consum com és en les actuals democràcies liberals com la que vivim a Espanya. Assegurant l'educació, sanitat i benestar bàsic per a totes i tots i no sols per als pispes i privilegiats per herències econòmiques.

A la foto, realitzada en el Museu Arqueològic Nacional, estem envoltant a "Lucy"¹⁷, bé a una reproducció del seu esquelet, un grup de primer cicle de secundària per a adultes i adults, persones de tres continents, Amèrica, Àfrica i Europa, és freqüent que en els grups d'AEA-ALE estiguen representats quatre continents, d'Àsia sol haver-hi participants en els grups. Oceania és menys freqüent. A la foto, de fa uns anys, estem persones de set nacionalitats. Mery està a la gatxoneta entre el company amb cadira de rodes i el de la samarreta roja. Les persones amb discapacitat o diversitat funcional són unes més en els grups, encara que és cert que no hi ha recursos educatius específics per a ells-es en educació de persones adultes, les administracions haurien de contemplar això. Ara se'ns remet als generals de la societat, sovint desbordats, però el món educatiu adult requereix suports específics.

Repetisc, no hi ha un altre àmbit en les nostres societats més plural i enriquidor que els grups d'AEA-ALE. És responsabilitat de monitores-ors, professorat... aprofitar-lo.

L'Aprenentatge i Educació d'Adultes i Adults és un tot complex, m'agrada comparar-lo amb el clima meteorològic, són moltes les circumstàncies, meteors, característiques geogràfiques que cristal·litzen en un determinat clima en el moment i lloc que estigues llegint açò. D'igual manera són molts els components que determinen cada actuació d'AEA-ALE. Així que cadascú, segons les seues possibilitats, a lluitar dia a dia, grup a grup, estament a estament perquè tinguem el millor aprenentatge i educació de persones adultes que redundarà en una millor qualitat de vida.

Mans a la feina

Salut!

AJUNTAMENT DE
LA POBLA DE FARNALS

direu: no ha aportat res, com no siguen certes amenitats de catre,
però jo us assegure, solemnes fills de mala mare, que deixaré
un senyal molt amarg i perdurable en la nostra literatura: aquell
que clama contra l'excés del poder i deixa
inermes la criatura, sota els turments de l'exili.
aneu a mamar tots!

Cent d'Estellés
1924-2024